Scînteia

JURNALUL ROMÂNIEI 1989 – ACUM DOUĂZECI DE ANI

Numărul 105 | Miercuri, 6 mai 2009 – Sâmbătă, 6 mai 1989 | DISTRIBUIT ÎMPREUNĂ CU JURNALUL NAȚIONAL

PICTORUL DE... LOZINCI

Pentru artiștii care inscripționau pancardele destinate defilărilor nu contau textele furnizate de propagandă. Important era „să arate frumos" FOTO: Arhiva personală Constantin Zgâmbău

În primăvara anului 1989, Constantin Zgâmbău era unul dintre cei 15 pictori de lozinci din Combinatul Siderurgic de la Hunedoara. Visa să urmeze Facultatea de Arte Plastice și se pregătea pentru „Cântarea României", dar și pentru expoziția pe care urma să o verniseze. În paralel, cu ajutorul directorului general al CSH, Sabin Faur, și a contabilei de la sindicat, continua să ducă ajutoare copiilor de la Casa de Copii din Baia de Criș.

Povestea lui Constantin Zgâmbău seamănă cu a unui personaj de film. S-a născut într-o familie săracă cu șapte copii. A crescut timp de cinci ani la casa de copii. Acolo a descoperit pictura. A terminat o școală profesională, apoi liceul, iar după 1989 a absolvit Universitatea de Arte Plastice București.

Responsabil cu propaganda vizuală

„Am petrecut cinci ani din viață în casele de copii. Am terminat școala profesională și din 1973 am început să lucrez în Combinatul Siderurgic de la Hunedoara, ca lăcătuș. Mergeam în paralel la un cerc de artă plastică. Talentul mi-l descoperisem la casa de copii și credeam că pictura e o meserie secretă. Am terminat în acest timp liceul la seral. Inginerul Martineac, care era șef de secție la Laminorul 650, a descoperit că pictez foarte bine. Din cauza Partidului, era disperare mare în rândul șefilor de secții că nu puteau pune la punct propaganda vizuală și gazetele de perete, care erau mai importante chiar decât producția. Așa am ajuns să pictez lozinci", își amintește astăzi Constantin Zgâmbău.

Se confecționau panouri mari cu citate din ceea ce declara Nicolae Ceaușescu, cu îndemnuri la muncă și la economisirea energiei și a materialelor. Erau teme date de congrese, se lucra la pregătirea sălilor de ședințe, a sărbătorilor de 1 Mai, 23 august etc. De aceste lucruri se ocupau doar aproximativ 18 oameni scoși din producție. Erau niște „privilegiați", nu puteau fi dați afară. Erau pictori puțini, iar activiștii și șefii de secții erau înnebuniți să nu-i piardă. „Era concurs între secții privind propaganda vizuală, a gazetelor de perete și, de aceea, era obligatoriu să iei diplome. Secretarii de partid se băteau între ei, trebuia să aibă rezultate, că altfel nu erau promovați. Imaginea conta la ei, care nu erau buni meseriași", povestește pictorul.

Muncă în condiții grele

„Lucram cu DUCO, făceam lozincile, eram scriitorul de lozinci. Nu se găsea foarte multă lume să lucreze aici, dar eram încântat că aveam materiale la discreție, învățam foarte multă culoare. Nu le plăcea multora să facă așa ceva. Am învățat pictură scriind lozinci. Imaginați-vă că aveam la dispoziție panouri imense. Nici nu mă mai interesa textul, ci compoziția. Mă jucam cu culorile. Fiecare lozincă era pentru mine ca un tablou. Chiar dacă textul era o prostie, dar voiam să fac imaginea frumoasă, să pun probleme plastice. Sunt artiști profesioniști care au făcut tablouri cu Ceaușescu, dar care și-au dovedit talentul și măiestria. Singurul lor păcat era că subordonau arta la o temă politică. Am câștigat foarte multe premii pe combinat și pe județ. Era comic totul. În gazetele de perete făceai caricaturi ale unor salariați. Îmi amintesc că în 1989 era un maistru destul de tâmpit. Crease multe probleme oamenilor cu care se purta mizerabil. Omul făcuse o gafă și șeful de secție a cerut să fie dat ca exemplu la gazeta de perete. A doua zi, plângând, s-a rugat de șeful de secție să dea caricatura jos. Trebuie să recunosc că abia mai târziu mi-am dat seama cât de mult am învățat. Fiecare literă era tăiată cu cuțitul, niște cutere făcute de noi, făceam șabloanele și, într-o cameră de 10/10 metri, suflam cu pistolul de diluant, zilnic, fără mască. Pur și simplu nu se mai vedea nimic în jur. Toate trebuiau făcute repede. Atât de mult se muncea la tăierea șabloanelor, era ceva infernal, dacă aș spune unui grafician astăzi să taie un text de cinci fraze pe un panou de 1 m/70 de cm, ar refuza să facă așa ceva. Trebuia să faci 30-40 de bucăți, cel puțin. Pregăteam fundaluri, tăiam zilnic șabloane, afișele se făceau din cuțit și apoi suflam ca șablon sau de mână. Activitatea sportivă, culturală, tot trebuia făcut. Activiștii concurau între ei, așa că aveam mult de furcă.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL ZILEI

Noii orășeni din comunele recent înălțate la rang de oraș au trimis telegrame de mulțumire și angajare lui Ceaușescu. S-a decis că în anul școlar 1989-1990 doar 6% dintre elevii de clasa a IX-a vor putea urma clase cu profil umanist, sanitar, pedagogic, de artă ori clase speciale de matematică-fizică. Restul... la meserie!

Meseria – brățară... obligatorie

Ziarele au publicat decizii adoptate la ședința CPEx de ieri. Date de o anume concretețe sunt cu referire la propunerile privind planul de școlarizare și numărul de burse pentru anul școlar 1989-1990 la învățământul de toate gradele. Prin noile decizii, 94% dintre elevii claselor a IX-a urmau să fie pregătiți în licee cu profil industrial, agroindustrial, silvic și economic. Doar 6% dintre ei mai puteau frecventa licee cu profil sanitar și „neindustrial" (adică umaniste, clase speciale ori pedagogice).

(Continuare în pag. a II-a)

DIN BANCOTECA „EPOCII DE AUR"

Când uiți acasă fișele cu „prețioasele indicații"

În ritualul propagandistic al „Epocii de Aur" se aflau la mare preț relatările „de la fața locului" ale vizitelor de lucru în țară și ale întâlnirilor secretarului general al partidului cu oamenii muncii de la orașe și sate. Reportajele cu pricina erau realizate de (anumiți) ziariști, dintre care nu puțini erau condeieri de calibru, oameni de meserie care se străduiau – pe cât puteau și ei! – să iasă din șabloane brevetate și din standardele omologate. Circula, pe atunci, cu referire directă la materialele oficiale din presă, butada: „Un stâlp de telegraf din Piața Palatului este un brad frumos din Munții Bucovinei trecut prin mai multe vize succesive".

Tot la fel de adevărat este și faptul că multe gugumănii – zise și... publicistice – erau născocite, ba chiar vedeau lumina tiparului, datorită excesului de zel al unor „vigilenți de profesie", porecliți „propagandiști cu cotiere", care se credeau superinițiați în tainele zeilor din Olimpul conducerii superioare de partid și de stat. Asemenea personaje aveau întotdeauna la îndemână carnețele cu notițe, în care colecționau, cu grijă sacerdotală, indicații prețioase, teze de o inestimabilă valoare teoretică și practică, idei-forță ale gândirii sociale, economice și politice... Iar dacă se nimerea – iar în ultima vreme se nimerea tot mai des!!! – ca un asemenea „inițiat" să dețină și o funcție de conducere într-o redacție, atunci tevatura lua proporții de uragan. Nimeni nu putea purcede într-o asemenea deplasare, împreună cu „Cel Mai Iubit", decât după ce fusese temeinic instruit de către a-toate-știutorul din dotarea instituției.

S-a nimerit ca la o asemenea „vizită de lucru", în cadrul căreia Tovarășul urma să se întâlnească și să aibă un rodnic dialog de lucru cu oamenii muncii – dacă nu mă înșel, pe la Craiova – în alaiul oficial de presă să fie cooptat și colegul nostru de la Scînteia tineretului Alexandru Stroe (din păcate, trecut prea repede în lumea umbrelor!), băiat pe cât de serios – la prima vedere, pe atât de hâtru și de mucalit – în realitate. După ce, „la conducere", i-a fost comunicată sarcina de mare răspundere, Sandu a fost luat în primire de șeful său de secție, un personaj hiperobtuz, vanitos și ciufut. Preț de trei ceasuri, acesta i-a dictat reporterului ad-hoc o grămadă de fleacuri, menite, chipurile!, să îl orienteze și să îl lămurească.

(Continuare în pag. a III-a)

Achitarea datoriei externe a României şi problema suedeză

„La sfârșitul lunii martie (1989 – *n.r.*), am lichidat datoria externă a țării, care în 1980 reprezenta peste 11 miliarde dolari." Declarația respectivă a fost rostită de Nicolae Ceaușescu în dimineața zilei de 12 aprilie 1989, la deschiderea lucrărilor Plenarei CC al PCR (București, 12-14 aprilie 1989).

Achitarea integrală a datoriei externe a țării și interzicerea contractării de credite de pe piața financiară internațională au constituit două probleme capitale pentru președintele de atunci al României. Însă Nicolae Ceaușescu a omis să spună public, la 12 aprilie 1989, faptul că România nu rezolvase problemele financiare dintre România și Suedia.

Problema suedeză

La începutul lunii iulie 1968, reprezentanții Băncii Naționale a României, Ministerului de Finanțe și Ministerului Afacerilor Externe au întocmit un documentar comun, strict-secret, referitor la condițiile ce urmau să fie îndeplinite de România în cazul în care autoritățile de la București doreau să adere la Fondul Monetar Internațional și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare.

În materialul menționat, experții români au prezentat, printre altele, situația datoriilor financiare antebelice ale României și modul cum au fost soluționate divergențele cu o serie de state care au solicitat achitarea acestora. Menționăm faptul că serviciul de plăți în străinătate a datoriei publice a României a fost suspendat în anul 1940, ca urmare a declanșării celui de-al doilea război mondial.

După încheierea conflagrației mondiale, România a inițiat discuții cu fiecare creditor în parte și a recunoscut o parte din datoriile sale față de Elveția, Turcia, Grecia, Franța, Danemarca, Austria, Norvegia, Olanda, Italia, Marea Britanie, SUA, Canada, Suedia și Belgia. În același context, sumele reclamate de statele respective au crescut foarte mult, ca urmare a naționalizării unor bunuri străine din România, în anii 1948-1950.

În cazul în care s-ar fi acceptat pretențiile statelor creditoare, România ar fi trebuit să achite în total aproximativ 2,12 miliarde dolari – la cursul de referință al monedei americane din anul 1950. Acest lucru nu s-a întâmplat, deoarece autoritățile de la București au reușit să reducă în mod substanțial sumele reclamate de o serie de țări, în cadrul negocierilor desfășurate în perioada 1951-1968. Drept urmare, până la data de 31 decembrie 1967, statul român a cedat anumite active pe care le deținea în străinătate (în valoare de 31,8 milioane dolari) și a plătit circa 39 de milioane de dolari în scopul stingerii tuturor litigiilor financiare pe care le avea cu 14 state europene și din America de Nord.

Una dintre problemele rămase fără o soluție definitivă a fost cea dintre România și Suedia, suma totală reclamată inițial de autoritățile de la Stockholm fiind de aproximativ 145 de milioane de dolari. Pretențiile suedeze au constat în achitarea de către autoritățile române a unor titluri de datorie publică externă, emise de statul român pentru operațiuni de stabilizare economică în timpul crizei din anii 1929-1933. Totodată, suedezii au solicitat României să plătească despăgubiri ca urmare a rezilierii unilaterale, de către autoritățile comuniste de la București, a unei convenții încheiate la Paris (2 februarie 1929). Prin semnarea convenției, reprezentanții guvernului condus de Iuliu Maniu au concesionat trustului „Svenska Tändsticks Aktiebolaget" monopolul fabricării și distribuirii chibriturilor în România, pe o durată de 30 de ani. Au primit în schimb sprijin pentru obținerea unor împrumuturi externe necesare stabilizării economiei românești, în valoare totală de 100.740.750 de dolari (din care 28 de milioane de dolari au fost acordate în mod expres ca urmare a cedării monopolului fabricării și distribuirii chibriturilor).

Despăgubiri în valoare de 1,3 milioane dolari

De asemenea, autoritățile de la Stockholm au emis pretenții financiare pentru câteva întreprinderi și imobile deținute de Suedia sau de cetățeni suedezi în România și care au fost naționalizate de statul român în anii 1948-1950.

În anul 1957, autoritățile de la București au inițiat negocieri cu Suedia în scopul stingerii tuturor datoriilor, oferind în acest sens 1,3 milioane dolari. Autoritățile de la Stockholm nu au fost de acord cu propunerea respectivă și după doi ani de tratative s-a ajuns la semnarea unui protocol financiar între cele două state.

(Continuare în pag. a III-a)

AGENDA ELENEI CEAUȘESCU

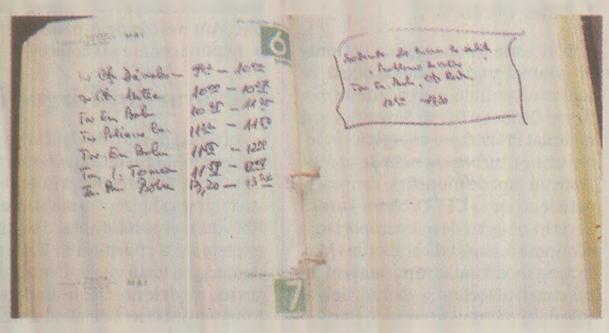

Sâmbătă, 6 mai 1989, la ora 9:42 a intrat în biroul Elenei Ceaușescu prim-ministrul Guvernului României Constantin Dăscălescu.

Membru al CPEx, pe linie de partid Dăscălescu era subordonat Elenei Ceaușescu, din 1977 componentă a conclavului numit Biroul Permanent al CPEx. Dublată de funcția de stat de pe palierul imediat inferior primului-ministru, superioritatea ierarhică a Tovarășei era însă incontestabilă prin locul din partid. Cum toate chestiunile importante de resortul guvernării erau decise de forul politic conducător, Elena Ceaușescu nu participa la ședințele guvernului.

Legătura foarte specială a Elenei Ceaușescu cu primul-ministru Dăscălescu și ședințele de guvern a fost descrisă astfel de Silviu Curticeanu în „Mărturia unei istorii trăite": „Îi trimitea (Dăscălescu – *n.n.*) prin Mihăilescu Șerban materialele, o anunța ora ședinței, dar nu o invita în mod special și nici nu o aștepta să vină; numai dacă era furioasă, îi făcea vreo observație dură la materiale, chiar neîntemeiată, le lua în brațe fără comentarii și dispăreau: el în biroul lui, și propunerile fără urmă...".

Bobu a intrat de trei ori în acea zi în biroul Elenei Ceaușescu. În plus, a participat la ședința de lucru, „la sâlță", cu Constantin Radu pe eterna „problemă de cadre" (orele 12:10-13:20).

Poliana Cristescu a trecut pe la Cabinetul 2 în mai mare grabă (orele 11:32-11:50). Mai mult a fost reținut consilierul de presă Constantin Mitea (10:00-10:27).

O prezență insolită a fost Ioan Toma, succesorul lui Nicu Ceaușescu din 1987 în funcția de prim-secretarul CC al UTC și ministru pentru Problemele Tineretului în Guvernul României. Toma se născuse în 1954 în Victoria (Iași), absolvise o școală profesională (profil chimie!). După care urmase la seral liceul și, la fără frecvență, Facultatea de Drept a universității ieșene. Pentru specializarea în managementul politic (numit pe-atunci „construcție de partid") absolvise, tot la fără frecvență, Academia „Ștefan Gheorghiu".

Elena Ceaușescu îl solicitase pe Toma mai mult decât probabil, și în calitatea sa de vicepreședinte al Consiliului Culturii și Educației Socialiste, organizație de care „răspundea" chiar ea. Se apropia ziua partidului și ziua independenței, iar tineretul și educația socialistă erau cuvintele-cheie și ale acestor aniversări.

Lavinia BETEA

JURNALUL OMULUI SIMPLU

O excursie în URSS

Sculptorița Alina Ilinca Enache avea 50 de ani în 1989. Își amintește că în acel an a mers într-o excursie în URSS, excursie posibilă datorită prieteniei care exista între cele două țări socialiste. „Era a doua oară când ajungeam în URSS; mai fusesem și în 1987, cu o mașină, și vizitasem Moscova și Kievul. Excursia asta din '89 a fost un premiu pe care l-am primit de la Uniunea Artiștilor Plastici. De la București la Odessa am mers cu avionul. Din Odessa am luat vaporul. Îmi amintesc că pe vasul acela imens ni s-a prezentat la un moment dat și un spectacol cu țigani ruși, care interpretau melodii în genul celor din „Șatra".

Tot atunci am mers și la Ialta, locul unde ne terminaseră rușii cu Basarabia. Era și un basarabean cu noi, care mai stâlcea cuvintele, făcea greșeli de gramatică, și noi îi tot spuneam că trebuie să-l învățăm românește. Am ajuns și la Batumi și la Soci, unde peste tot erau magnolii înflorite. Am văzut pentru prima oară atunci arbori de ceai. Deși ghidul ne avertizase că frunzele sunt toxice, românii nu s-au abținut și au rupt câteva. Eu am strâns câteva bețe de bambus pe care le găsisem pe jos, din care mi-am făcut două instrumente – ebochoirs, pe care le foloseam la făcut crochiuri și pe care le mai am încă într-un borcan în atelier.

Când am ajuns la Leningrad, am fost cazați destul de departe de centrul orașului. Mi s-a spus că Ermitajul este în renovare, dar eu n-am ascultat, mi-am zis că, dacă am mers până acolo, nu am cum să ratez Ermitajul. Am plecat de capul meu și, când am ajuns la muzeu, am văzut că se stătea la coadă. Știam un pic rusește, am întrebat și m-am convins că se vizitează. Aveam legitimația de la Uniune la mine, așa că m-am așezat și eu la rând. Când am reușit să intru, am fost foarte impresionată de ce vedeam. Știu că m-am mirat foarte tare că lui Tiepolo i se dedicaseră două săli.

(Continuare în pag. a III-a)

JURNALE PERSONALE

6 MAI

Și iarăși lăsăm cuvântul naratorului, care de-a lungul nopții de așteptare are tot timpul să se întrebe: „... oamenii, dar care? Cei cunoscuți, cei știuți de mine? Da, de fapt toți suntem oameni, nu avem alt termen... Vorbesc de parcă aș aparține altei specii... Curaj în baie, cu apa curgând dezlănțuită, sau în plin câmp, uitându-te în toate părțile ca nu cumva să fie cineva prin apropiere, curaj în brațele unei femei, în obscuritatea încăperii, spunând în șoaptă jumătăți, falnice jumătăți de adevăruri, curajul de a nu vedea decât micile nimicuri din jur, de a da vina pe cel mai mic și mai inofensiv dintre cei mici, curajul de a înjura pe la spate, cu mintea întunecată de alcool, sau de a accepta orice și oricând, ridicând degetul cu nevinovăție pentru a indica presupusa cauză a relelor... Mereu și mereu lași: nu am încotro, accept orice în numele unei așa-zise vieți normale – trebuie să trăiesc și eu –, al salvării unor copii, al speranței că destinul va rezolva până la urmă ceea ce n-ai fost tu capabil... Curajul de a susține că alții, întotdeauna alții sunt vinovați de mizeria ta, de degradarea și umilințele prin care treci, de tot ceea ce nu-ți convine. Mereu și mereu: destinul, istoria, conjuncturile, cerul și astrele, diavolul și tot ce există în afara ta. Idee stupidă, periculoasă: nu sunt mai păcătos ca alții, fac și eu ce fac alții, dacă și alții spun asta... (...) Fără adevăruri spuse deschis, fără ochi buni, fără trecut și fără viitor, capabil uneori să-ți auzi șoaptele și gândurile contrazise în gând... (...) Ce fel de ființe suntem? Catastrofa cea mai mare este că ne-am obișnuit cu umilința, nu o mai simțim, am ajuns s-o suportăm, să ne lăsăm transformați de ea, să devenim complici cu ea, să nu ne mai putem desprinde chipul pe care ni l-a hărăzit, nici măcar atunci când suntem singuri. Saltul de la umilință la curaj și demnitate – mai dificil poate decât cel de la maimuță la om – nu pare apropiat. Ce fel de ființe suntem?".

În încercarea – la început șovăielnică, speriată – de a săvârși un astfel de „salt", Andrei Coman va fi ajutat nu numai de conștiința sa, pe cât de nefericită, pe atât de activă, dar și de o femeie care se aruncă în fața mașinii lui ca pentru a se sinucide.

(Continuare în pag. a III-a)

CALENDAR

6 mai (Sâmbătă)

Soarele a răsărit la 6:00, a apus la 20:25

Luna a răsărit la 6:02, a apus la 22:16

Sărbătoare creștină:

Sf. și Dreptul Iov; Cuv. Mamant, Pahomie și Ilarion

S-a întâmplat la 6 mai 1989

- Între Ministerul Afacerilor Externe al RP Polone și Ministerul Afacerilor Externe din Chile a fost realizat un acord privind normalizarea relațiilor consulare dintre cele două țări.
- Poliția sud-coreeană a arestat 433 de muncitori și studenți, în încercarea de a împiedica o mare adunare în localitatea Masan, din sud-estul țării. Circa 8.000 de polițiști au fost mobilizați pentru dispersarea demonstrațiilor între care studenți de la 36 de colegii din întreaga țară, care cereau democratizarea vieții politice, condiții mai bune de învățătură și de trai.

Roxana VINTILĂ

Pagini realizate cu sprijinul AGERPRES Agenția Națională de Presă AGERPRES

PICTORUL DE... LOZINCI

(Urmare din pag. I)

Sistemul de lucru era simplu. Veneau directive de la Partid săptămânal cu ceea ce trebuia schimbat legat de propaganda și întărirea acesteia la nivel de întreprindere. Totul trebuia să se regăsească pe aleile combinatului. Activitatea politică trebuia să se vadă la locul de muncă. Vara era nenorocire. Materialele se luau din producție din fiecare secție, pe bonuri de consum. Propaganda vizuală nu era trecută în bugetul întreprinderii, ca să nu se vadă că se cheltuiesc bani", spune Constantin Zgâmbău.

Atelierul din beci

„Lozincarii" lucrau într-un atelier situat într-un beci. Acolo, Constantin Zgâmbău împreună cu un coleg ascultau Europa liberă. „Aveam un radio pe lămpi. Când eram doar noi doi, îndrăzneam să ascultăm Europa liberă. Ușa atelierului din beci era de tablă și trebuia împinsă cu piciorul. Nu aveai cum să nu auzi că vine cineva. Securistul combinatului își mai făcea apariția pe acolo. Atunci închideam repede radioul", rememorează Constantin Zgâmbău. Tot în atelierul din beci a scris și singura sa lozincă împotriva lui Nicolae Ceaușescu. „Confecționam decorurile pentru Revelion. Gândiți-vă ce muncă era să acoperim atâtea hale întinse pe 15 kilometri de combinat! Era mare haz, era comedie, până când am auzit ce se întâmplă în țară, tot de la radio, firește. În ziua de 22 decembrie 1989 am scris prima pancartă – Jos Ceaușescu! Nu mi-a păsat. Când a venit mulțimea, am pus-o pe două cozi ale unor steaguri ale PCR. N-a fost greu să scriu pancarta, mai greu a fost să găsesc a doua persoană care să țină de celălalt capăt".

Premii peste premii

În primăvara anului 1989, Constantin Zgâmbău și mulți dintre colegii săi de la cercul de arte plastice al combinatului urmau să participe la „Cântarea României". „Am fost premiat la toate edițiile. Primul premiu l-am luat în armată cu o lucrare cu o arătură și un deal. În 1989 știam cam cum se putea profita de pe urma «Cântării României». Ca să ceri ceva pe linie culturală de la Partid, trebuia să ai rezultate. Nu era suficient să fii artist individual, să pictezi și să te duci să iei un premiu. Nu te băga nimeni în seamă. Ne-am adunat mai mulți și ne-am gândit că pe baza diplomelor puteam să obținem mai multe drepturi. Știam care e tipul de gândire al activiștilor, al celor care erau în comisie, că erau slugarnici. Cum vânăm diplomele?! Strategia era simplă. Nu trebuia să concurăm doi artiști cu aceeași temă. Dacă unul făcea un furnalist, altul trebuia să picteze un oțelar și tot așa. Aveam nevoie de material pentru lucrările noastre. I-am cerut aprobare directorului general al CSH, Sabin Faur, să fotografiez în combinat. Nu aveai voie oricum, pentru că se considera că faci spionaj. Le-am dus colegilor material. Fiecare a făcut câte o lucrare. Strategia a prins, și la ediția 1989 toți membrii cercului de artă plastică am luat premii. Vă dați seama ce forță am devenit. Luaserăm vreo 15 premii, iar corul combinatului, format din câteva zeci de persoane a luat o singură distincție. Premiile se dădeau la Deva, pe scenă, de șefii de la Partid. Toți eram pe scenă. Ce mai, deveniserăm mândria combinatului și a secretarilor de partid pe secții", își amintește râzând pictorul. El adaugă că lucrarea cu care a luat premiul I reprezenta portretul unui furnalist, realizat din trupuri de furnaliști muncind. Tabloul a rămas multă vreme într-o sală de protocol a CSH, până într-o zi când a dispărut. „Probabil că l-a vândut cineva", spune Constantin Zgâmbău.

La fiecare sărbătoare a partidului sau a statului, muncitorii din fabrici erau scoși pe străzi, la manifestații FOTOGRAFII: Arhiva personală Constantin Zgâmbău

La Casa Copilului

1989 era al șaptelea an în care Constantin Zgâmbău, cu ajutorul directorului general al CSH, Sabin Faur, al contabilei de la Sindicat, Stela Ungureanu, ducea o mulțime de ajutoare Casei de Copii de la Baia de Criș. Pictorul fusese „locatar" timp de doi ani al acestei instituții. De câteva ori pe an, acolo se duceau tot soiul de materiale, începând de la cocs pentru încălzirea clădirilor și până la becuri, alimente și chiar portocale de Crăciun. „După ce am văzut ce au însemnat închisorile comuniste, am înțeles că s-a întâmplat la fel și cu noi, cei care am avut nesansa să locuim acolo. Am dorit să ajut Casa de Copii de la Baia de Criș atât cât mi-a stat mie în putere. Anual, acolo erau între 150 și 180 de copii. M-am speriat de ceea ce am găsit la casa de copii. E ușor să spui că era rău acolo. E greu să povestești ceea ce se întâmpla. Plini de bube, scheletici, cu privirea stinsă, cu încălțăminte ruptă, cu haine modeste, cam așa arătau copiii. În clădiri – frig, geamuri sparte, saltele ude de pipi, fără cărbuni etc.", rememorează Constantin Zgâmbău. A decis să facă ceva și s-a dus în audiență la directorul general al CSH. „Sabin Faur e din partea locului. Știa ce e acolo. Eu făcusem cerere să mă primească în audiență și motivasem de ce vreau să îl văd. Din acel moment am avut în dumnealui cel mai mare sprijin. Mi-a interzis să stau pe la uși. De atunci, toate listele cu ajutoare erau aprobate de Sabin Faur. Timp de șapte ani, Combinatul a dat ajutor celor de la Baia de Criș. Dădea ordin să fie casate în acte o mulțime de lucruri, pe care să putem să le ducem acolo. Mai mult, directorul îmi spunea că dacă mă oprește Miliția pe drum în timp ce duceam ajutoarele, să spun că m-a trimis dumnealui. Și unii milițieni care ne opreau și vedeau unde mergem dădeau mâna cu noi și ne felicitau. Stela Ungureanu, contabila de la Sindicat, a reușit să facă astfel încât ca din cotizația membrilor să fie acordate și pachete pentru copii. A fost o situație unică în România. Era atâta deschidere și atâta iubire. De Crăciun – pe lângă pachetele muncitorilor, erau și pentru acei copii. Pentru copiii muncitorilor, pachetele de Crăciun erau distribuite după sărbătoare ca să nu se respecte regula religioasă. Sabin Faur a insistat ca acei copii de la Baia de Criș să primească respectivele cadouri chiar în ajun. Educatorii furau, erau mizerabili precum gardienii la închisoare. De aceea, le dădeam copiilor personal, ca să nu fure. N-am vrut să se bucure de nimic! Ar fi fost ca și cum aș fi răsplătit gardienii. Mușcau din portocală cu coajă cu tot. Gândiți-vă cum arătau o sută și ceva de copiii mușcând din portocale cu coajă cu tot! Știți care a fost primul lucru pe care l-a făcut sindicatul în decembrie 1989?! A scos acele ajutoare pentru copii. Au luat și ceea ce mai aveau acei copii!", spune Constantin Zgâmbău.

Casele de copii – lagăre

Pictorul Constantin Zgâmbău, care și-a petrecut cinci ani din viață în orfelinate, crede că sistemul politic de până în 1989 a fost singurul vinovat pentru drama copiilor instituționalizați: „Statul voia să aibă o sursă de «materie primă» pentru pușcării. Copiii erau ținuți în asemenea condiții pentru a ajunge în pușcărie. Maximum 20% dacă ne-am salvat, dar restul, mai devreme sau mai târziu, tot acolo ajungea. Pentru ei nu exista altă șansă decât furtul. Era senzația de răzbunare pe societate. În 1989 erau în jur de 280 de case de copii în România, care adăposteau fiecare cam 150 de suflete. Generații la rând au aprovizionat pușcăriile. Reprezentau mâna ieftină de lucru pe șantiere. Relațiile dezordonate dintre băieți și fete dădeau naștere la alți copii, care ajungeau iarăși în casele de copii și apoi materie primă pentru pușcării. Caracterele puternice sau ce-o fi vrut Dumnezeu am reușit să scăpăm! Era un traseu planificat de stat și ar fi bine să se vorbească despre aceste lucruri!".

Monalise HIHN

DIN ARHIVA CC AL PCR

Comitetele județene de partid se autofinanțau

Stenograma ședinței Secretariatului Comitetului Central al PCR din ziua de 5 mai 1989.

Ședința a fost prezidată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român.

Au participat tovarășii: Bărbulescu Vasile, Bobu Emil, Coman Ion, Curticeanu Silviu, Olteanu Constantin, Radu Constantin, Sîrbu Ion, Stoian Ion.

Au fost invitați tovarășii: Constantin Nicolae, Popescu Dumitru, Verdeț Ilie, Dobrescu Miu, Toma Ioan, Gere Mihai, Naș Leon.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Avem multe probleme la ordinea de zi.

Punctul 1. Raportul privind execuția bugetului partidului, a planului unităților economice, a balanței de venituri și cheltuieli în valută și a bugetului asigurărilor sociale în anul 1988 și proiectele pe anul 1989. Am numai o întrebare – nu-mi mai amintesc – din valuta aceasta de 100 și ceva de milioane, cât mai avem?

Tov. Naș Leon: Avem 50 și ceva de milioane.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Anul trecut, adică în 1988, s-au realizat 180 de milioane dolari. O parte s-a dat. Este o situație bună. Dacă la raportul acesta pe 1988 aveți ceva de spus tovarăși? Nu aveți nimic? Cu excedentul acesta o să transformăm partidul într-o întreprindere capitalistă și o să începă să trăiască din beneficii, din dobânzi! (ilaritate).

Dacă aveți ceva de spus la prevederile pe anul 1989? Nu aveți nimic de spus? Atunci să fim de acord. (Toți tovarășii sunt de acord). La fondul solidarității internaționale și aici s-a strâns mult. Va trebui să ne propunem să acordăm unele ajutoare, că avem deja 600 de milioane de lei. Să fim de acord și cu acest lucru (Toți tovarășii sunt de acord).

Punctul 2. Raportul Comisiei Centrale de Revizie privind concluziile din analiza activității economico-financiare, execuția bugetului partidului și rezolvarea scrisorilor oamenilor muncii în anul 1988. Cum trebuie înțeleasă propunerea aceasta a Comisiei de revizie cu autofinanțarea?

Tov. Ilie Verdeț: Propunerea aceasta se referă la actul normativ care a apărut în legătură cu impozitul pe circulația mărfurilor. Pe total, unitate se poate realiza, dar sunt unități care nu sunt rentabile dacă respectă întru totul prevederile legale. Aplicarea măsurilor privind impozitul pe circulația mărfurilor, diferența dintre prețurile vechi și cele noi de producție influențează veniturile bugetului partidului, iar problema se pune nu că unitățile nu sunt rentabile, dar rentabilitatea este mai mică, nu mai este același beneficiu de până acum și trebuie să se găsească noi resurse pentru a se asigura autofinanțarea.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Vreau să înțeleg eu bine. Sunt două lucruri. Una este activitatea economică și alta este autofinanțarea organelor de partid. Ce, noi avem comitete județene de partid care nu-și asigură finanțarea?

Tov. Ilie Verdeț: La ora actuală nu avem așa ceva, pentru că după Congresul al IX-lea s-au creat condiții în așa fel, încât la ora actuală toate sunt rentabile.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Nu înțeleg sensul problemei: „Să facem ca toate comitetele județene de partid să se autofinanțeze".

Tov. Ilie Verdeț: Programul așa a fost.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Pe cotizații nu se plătește impozit.

Tov. Naș Leon: În conformitate cu Decretul 154, cu privire la stabilirea noilor prețuri de producție, beneficiul a fost de 12%.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Asta este la activitatea economică. Am spus, una este problema activității economice și alta este cu încasările din cotizații. Aici sunt amestecate și de aceea am pus problema.

Tov. Ilie Verdeț: Sunt comitete județene de partid care, dacă nu li se aprobă reținerea unei părți din impozitul pe circulația mărfurilor ca sursă de venit, nu pot să-și acopere cheltuielile.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Noi nu trebuie să avem unități economice care să lucreze fără beneficii, nu trebuie să avem o asemenea situație, ci trebuie să-și acopere în întregime cheltuielile și să aibă beneficii, dar, în ceea ce privește situația de partid, ea nu este legată numai de unitățile economice, de activitatea economică.

Tov. Ilie Verdeț: Așa este, aveți dreptate. În momentul în care ați fost de acord cu bugetul, problema aceasta cade, pentru că bugetul este aprobat.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Noi trebuie să ne clarificăm bine cu problemele activității economice, că în nici un fel de partid nu trebuie să fie unități nerentabile.

Tov. Naș Leon: Nu avem, tovarășe secretar general, asemenea unități nerentabile.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Din activitatea curentă, fiecare județ trebuie să se autofinanțeze.

Problema investițiilor mari este altceva. Vreau să punem la punct lucrurile, ca să fie clar dacă avem comitete județene care nu se finanțează?

Tov. Ion Coman: Nu avem. Toate se autofinanțează.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Bine.

Punctul 3. Rapoartele privind execuția bugetară pe anul 1988 și proiectul de buget pe anul 1989 al UGSR. Raportul privind activitatea Caselor de Ajutor Reciproc, bugetul pe anul 1989 și propunerile pentru organizarea Adunărilor Generale și a conferințelor la Casele de Ajutor Reciproc. Dacă aveți ceva de spus, tovarăși? Sigur, astea în primul rând, trebuie discutate bine la voi.

Tov. Miu Dobrescu: La noi au fost discutate.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Aveți vreo observație aici? Nu sunt observații? În ce privește Casele de Ajutor Reciproc pe plan central, cine se ocupă de ele?

Tov. Miu Dobrescu: Un secretar al Consiliului Central al UGSR, câțiva activiști și în rest sunt activiști obștești. Avem o comisie centrală și comisii județene. De asemenea avem comisii în fiecare întreprindere unde avem case de ajutor reciproc.

Tov. Nicolae Ceaușescu: În întreprinderi sunt?

Tov. Miu Dobrescu: Peste tot avem.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Poate ar trebui să facem, așa, ca orientare, atunci când au loc conferințele județene, să se aleagă și comisia Casei de Ajutor Reciproc. Trebuie să revedem acest lucru, să avem un organ special, care să poarte răspunderea legală, că sunt deja 40 de miliarde ce trebuie administrați. Ar trebui să fie un organism care să poarte răspunderea în fața legii, că au o activitate care trebuie să fie sub control. Să vedem și să aducem anumite îmbunătățiri. Asta ar fi observația mea, în rest, în general, este o activitate bună, dar să avem o conducere sigură, poate fi o comisie reprezentativă, ce se adună și analizează situația și răspunde în fața organelor de finanțe, a băncilor, așa cum este un sistem financiar, să n-o scoatem în afară.

Tov. Miu Dobrescu: Am înțeles.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Trecem mai departe.

Punctul 4. Rapoartele privind execuția bugetului pe anul 1988 și proiectul bugetului de venituri și cheltuieli pe anul 1989 al Uniunii Tineretului Comunist. Aveți ceva de spus, tovarăși? Deci UTC-ul se autofinanțează.

Tov. Toma Ioan: Ne autofinanțăm, tovarășe secretar general, și la nivelul central, și al comitetelor județene ale UTC.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Dacă la aceste probleme aveți ceva de spus? Nu sunt observații?

Bine, să fim de acord (Toți tovarășii sunt de acord).

Punctul 5. Programul privind participarea tinerei generații la realizarea unor obiective de dezvoltare economico-socială a patriei în anul 1989. Cu activitatea aceasta a tineretului în afara orelor de producție, în timpul lor liber, dacă sunteți de acord? Toți tovarășii sunt de acord.

Punctul 6. Proiectele planurilor de relații externe pe anul 1989 ale Partidului Comunist Român Frontului Democrației și Unității Socialiste, Marii Adunări Naționale, instituțiilor ideologice și presei centrale de partid, precum și organizațiilor de masă și obștești. Aici, mai cu seamă activitatea aceasta financiară. Aveți ceva de spus? Nu? (Toți tovarășii sunt de acord).

Punctul 7. Raportul privind concluziile ce se desprind din modul de organizare și desfășurare a instruirii anuale a secretarilor și membrilor comitetelor de partid și birourilor organizațiilor de bază. În propunerile pe care le-am aprobat la Comitetul Politic Executiv se prevede școlarizarea a 200 de președinți de cooperative agricole de producție. Asta înseamnă că le vine rândul la 15 ani o dată.

Tov. Vasile Bărbulescu: Majoritatea au fost școlarizați, tovarășe secretar general.

Tov. Nicolae Ceaușescu: În cursuri de cinci luni.

Tov. Dumitru Popescu: La noi, la Academie.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Cred că ar trebui să mai vedem noi acest lucru, că, dacă-i aducem la 15 ani o dată, este puțin. Ar trebui să ne mai uităm la acest lucru, lucru valabil și pentru directorii de întreprinderi. Instruirea lor unde se mai face acum?

Tov. Dumitru Popescu: Acest lucru se face la cursuri postuniversitare.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Nu există o altă pregătire decât la voi. Hai să ne ocupăm să vedem puțin problemele acestea. O dată la cinci ani, un președinte de cooperativă agricolă de producție trebuie să urmeze cursul acesta de cinci luni, nu la 15 ani. Trebuie să revedem problema aceasta ca la cinci ani să-i chemăm. De asemenea, trebuie să vedem și cu directorii de întreprinderi. Să vedem lucrurile că am făcut socoteala și, așa cum este propus acum, le vine rândul o dată la 15-16 ani, că numărul de 200 este mare. Chiar dacă sunt ingineri, problema conducerii trebuie văzută. În privința aceasta, noi făceam mai mult înainte.

Tov. Dumitru Popescu: Exista un program de reciclare.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Să reluăm toate acestea și cu directorii, cu cadrele, că ceea ce facem acum nu este de ajuns. Trebuie să revedem programul de instruire a cadrelor. Trebuie să revedem sistemul acesta, mai cu seamă pentru cooperativele agricole de producție și pentru întreprinderi. Pe urmă să facem și o împărțire, participarea la instruire să fie obligatorie, cine nu participă trebuie reprogramat. Nu putem spune că am făcut 90%. Toți trebuie să meargă la instruire. Dacă a fost bolnav, că asta este singura motivare, participă la instruire când este reprogramat. Instruirea trebuie să fie obligatorie pentru toată lumea. Și aici va trebui să ne gândim să îmbunătățim tematicile, să le aducem completări mai generale și în ceea ce privește stilul și metodele de muncă și câteva lucruri mai generale. De asemenea, să facem un program cu pregătire a activului nostru de partid, în care să cuprindem și câteva teme mai generale de ridicare a nivelului de conștiință. În raport de asta să ne mai uităm și la instrucțiunile pe care le avem cu sistemul de organizare, dacă sunt lucruri de îmbunătățit. Astea ar fi problemele, dacă mai aveți ceva de spus? Nu? Atunci mergem mai departe.

Punctul 8. Raportul brigăzii Comitetului Central al PCR, care a controlat stilul și metodele de muncă ale organelor și organizațiilor de partid din județul Bihor. Să se dezbată cu activul de partid și să se ia măsurile care se impun.

Punctul 9. Raportul privind unele aspecte rezultate din scrisorile adresate conducerii partidului și relatările cetățenilor primiți în audiență în luna martie 1989. Exemplul acesta cu încadrarea în muncă, rezolvat favorabil 30%, și restul?

Tov. Nicolae Constantin: Sunt în curs de rezolvare. Majoritatea celor care nu au cererile soluționate favorabil se datorează faptului că nu vor să se ducă în muncile ce li se oferă. Sunt mulți care vor să intre numai în comerț. Nu este posibil acest lucru. Sunt multe femei care vor să lucreze numai în creșe și spitale, iar alții nu vor să se ducă din localitate în altă parte și nici nu vor să se recalifice în alte meserii.

Tov. Nicolae Ceaușescu: În primul rând, toți absolvenții de liceu și de școli profesionale să fie încadrați în muncă, acolo unde au fost repartizați și obligatoriu să lucreze cinci ani acolo. Problema încadrării în muncă trebuie soluționată în primul rând pentru absolvenții de liceu, toți trebuie să fie încadrați în muncă. Să se ocupe de acest lucru consiliile populare, tineretul și Ministerul Muncii. Obligatoriu trebuie să se ducă să lucreze. Noi trebuie să-i obligăm să lucreze. Nu este bine cum este pus acest lucru aici.

Tov. Nicolae Constantin: Avem la absolvenți de liceu 400 de cereri.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Și ați rezolvat 151.

Tov. Nicolae Constantin: Nu se duc.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Sunt obligați să se ducă și noi trebuie să luăm măsuri ca toți să se ducă, dacă nu, spuneți: refuză, că noi la toți trebuie să le dăm de lucru. Și în București trebuie să luăm măsuri ca toată lumea să muncească. Asta este una din probleme.

Pe urmă, problema aceea cu spațiul. Trebuie să vedem care este situația. În județul Dolj, din 20 de cereri s-a soluționat 1, în București, din 25 de cereri s-au soluționat 12. Trebuie să vedem care este situația. N-au case. Problema aceasta trebuie bine pusă. Încadrarea în muncă nu se rezolvă, că din 700 am dat la 86. Asta trebuie rezolvată în întregime. Încadrarea persoanelor în muncă și locuința trebuie rezolvate, soluționate. Trebuia să fie preluată și discutată și să ni se prezinte soluții. Nu se poate așa. Trebuie văzut pe cei care au dreptul la locuință. Dacă n-au dreptul la locuință să spună – n-au dreptul la locuință.

Tov. Constantin Nicolae: Dețin locuință, conform legii, dar ei vor să se mute.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Ce trebuie făcut aici? Voi trebuie să prezentați lucrurile clar, pentru că, așa cum le prezentați voi, înseamnă că nu sunt soluționate. La Iași, din 24, soluționate numai 3. Trebuie să vedem, pentru că, dacă este așa situația, înseamnă că în unele județe trebuie să mai construim, să construim mai mult. Trebuie să vedem care este situația. Trebuie spus: au dreptul la locuință atâți, restul nu se încadrează în prevederi, ca să putem să vedem. Să vedem bine lucrurile, nu să lucrăm formal, ca realmente să soluționăm problemele. Bine. Atunci așa să facem.

Punctul 10. Raportul privind activitatea desfășurată în trimestrul I. 1989 pentru rezolvarea propunerilor, sesizărilor, reclamațiilor și cererilor oamenilor muncii adresate conducerii partidului. Ceea ce am spus înainte este valabil pentru ambele puncte.

Punctul 11. Probleme de cadre

Ați văzut propunerile acestea de cadre cu tov. Ibănescu Neculai în funcția de prim-vicepreședinte la Hunedoara și cu ceilalți. Să fim de acord (Toți tovarășii sunt de acord).

La voi, la cadre, aveți multe lucruri rămase în urmă, cum este la Ministerul Afacerilor Externe, la Comerțul exterior, la Chimie, ca să nu le mai enumăr. Aveți de gând să le rezolvăm?

Tov. Constantin Radu: Da.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Sunt probleme, la Ministerul de Externe, de șase luni, care trebuie rezolvate. Veniți să le rezolvăm. Trebuie să completăm peste tot aparatul, în toate ambasadele noi trebuie să desfășurăm activitate.

Tov. Ion Stoian: Avem propuneri.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Nu „că avem propuneri", trebuie să le soluționăm, că de șase luni aud: „Avem propuneri". Trebuie luate măsuri repede. Săptămâna viitoare vreau să rezolvăm toate aceste probleme. Nu mai avem alte probleme? Bine. Atunci ridicăm ședința.

Arhivele Naționale,
Fond CC al PCR – Cancelarie,
dos. nr. 30/1989

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. I)

Absolvenții de 10 clase ce continuau cu școli profesionale (cu durată prelungită de-acum), urmau a fi cuprinși simultan în învățământul liceal seral. Numărul de locuri în învățământul superior se anunța sporit, pe total, cu 2.000 (în învățământul tehnic și economic). S-a aprobat și numărul de burse, spunea comunicatul, fără a preciza numărul lor.

Ce mai fac doctorii

Pentru a acoperi rubrica „Copiii – tinerețea și vigoarea națiunii, o nobilă răspundere față de societate, față de viitorul patriei", ziaristul României Libere s-a documentat în Sectorul 6 din București. În cartierele Drumul Taberei, Militari, Crângași și Giulești, erau atunci 120.000 de copii. Cinci dispensare, nouă creșe, 14 grădinițe și 46 de școli „deserveau" trebuințele sociale, de sănătate și educație ale micilor locatari. Articolul consemnează, în primul rând, „activitățile obștești" ale pediatrilor. Printre „cele mai reușite": lecțiile-școală cu viitoarele mame; expunerea cu titlul „Copii frumoși și sănătoși – viitorul de mâine al țării", susținută în fața părinților la Grădinița nr. 195; proiecții de diapozitive pe tema „Cum sprijinim familia tânără în vederea implementării deprinderilor corecte la copii", la Dispensarul Cotroceni.

Cheia victoriei

O victorie în energetica națională – anunță ziarul România liberă. Pe șantierul centralei electrice de termoficare Drobeta-Turnu Severin a fost racordat la sistemul energetic național un nou turbogenerator de 50 MW. „Este un fapt de muncă pe care energeticienii de la CET Drobeta Turnu-Severin, obiectiv de mare importanță economică, l-au dedicat zilei de 1 Mai, în acest mod fiind susținut atașamentul constructorilor și montorilor, al celorlalți oameni ai muncii participanți la realizarea obiectivului energetic față de politica partidului nostru..." – a fost comentariul asupra motivației succesului.

Mulțumiri de orășeni

Recent ridicați la rangul de orășeni, locuitorii din Valea lui Mihai, județul Bihor, au adresat o telegramă secretarului general, mulțumindu-i pentru cinste și încredere. „Exprimându-vă încă o dată cele mai alese sentimente de recunoștință (...) vă adresăm din adâncul inimilor noastre, mult iubite și stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, cele mai calde urări de viață îndelungată, în deplină sănătate, nesecată putere de muncă, pentru a ne mai conduce pe mai departe spre împlinirea pe pământul patriei noastre străbune, a visului de aur al omenirii – comunismul", a fost finalul ei. Nu vreun Ion, Vasile ori Mărie au semnat-o, ci Comitetul orășenesc de partid și Consiliul popular al orașului Valea lui Mihai, județul Bihor.

Istoria oficială

Volumul „Momente din lupta poporului român pentru apărarea independenței și integrității patriei – Marea demonstrație patriotică, antifascistă și antirăzboinică de la 1 Mai 1939", editat de Institutul de Studii Istorice și Social-Politice de pe lângă CC al PCR, a fost pus în circulație prin Editura Militară. Tot în cinstea zilei de 1 Mai. În 230 de pagini au fost evocate și „interpretate" momente revoluționare (începând cu răscoala lui Horea, Cloșca și Crișan!) a căror „încununare" fusese primul 1 Mai sărbătorit oficial în România. „O carte instructivă, de eficientă educație patriotică" – o recomanda Liviu Timbus în revista Flacăra.

Andrieș, la pauză

„Alexandru Andrieș, a scris revista Flacăra, este la ora actuală unul dintre cei mai bine cotați la bursa succesului dintre profesioniștii muzicii jazz-rock. Iată ce a declarat de curând apreciatul compozitor și interpret: «M-am săturat de concerte! Am obosit să merg în turnee și să cânt mereu aceleași vechi succese care „merg" la public. Am nevoie de o pauză pentru a-mi pune ordine în cântece»".

Sticlăria din Târgu-Jiu

Întreprinderea de sticlărie de menaj din Târgu-Jiu a aniversat 15 ani de existență. A început prin a fabrica sticle și borcane pentru piața internă. Abia după ce și-a înființat o secție de exploatare a cuarțului la Uricani, a demarat cu toată viteza. Din aproape 500 de modele noi create anul trecut, jumătate intraseră deja în fabricație. „Două zile nu sunt la fel pentru Valer Neag și Mihai Topescu, tinerii artiști plastici ai colectivului de creație, orizontul artei lor întinzându-se din Japonia până în Danemarca și din Austria până în Statele Unite, drumuri marcate de numeroase premii", i-a lăudat reporterul revistei Flacăra.

Invitație la Operă

La ora 18:00 a început la Opera Română spectacolul Nabucco de Giuseppe Verdi. Au interpretat Nicolae Urdăreanu, Lucia Țibuleac, Ionel Voineag, Dan Zancu, Veronica Gârbu, Paul Basacopol, Nicolae Bratu și Gerda Radler. Conducerea muzicală i-a aparținut dirijorului Cornel Trăilescu.

Lavinia BETEA

Scînteia
PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!
ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN
Anul LVIII nr. 14522 Sîmbătă 6 mai 1989 6 PAGINI — 30 BANI

Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu
ȘEDINȚA COMITETULUI POLITIC EXECUTIV AL C.C. AL P.C.R.

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU
a primit pe ambasadorul Republicii Populare Benin, cu prilejul prezentării scrisorilor de acreditare

Profunda recunoștință pentru politica partidului de dezvoltare și modernizare a localităților patriei
Telegrama adresată tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, de locuitorii orașului Valea lui Mihai, județul Bihor

Achitarea datoriei externe a României și problema suedeză

(Urmare din pag. I)

Autoritățile de la Stockholm au negociat la sânge litigiile financiare cu România, atât în perioada interbelică, cât și în anii comunismului FOTO: AFP/MEDIAFAX

Cu acel prilej, reprezentanții României au fost de acord ca, până la încheierea definitivă a negocierilor privind pretențiile suedeze, statul român să constituie în Suedia un fond special.

Acesta urma să fie alimentat prin prelevări de 8% din valoarea totală a exporturilor de produse românești în țara respectivă. Drept urmare, până la data de 30 iunie 1967, în fondul menționat s-au acumulat 2,4 milioane de dolari.

În luna noiembrie 1966, reprezentanții autorităților de la București au comunicat părții suedeze faptul că „după ce prelevările vor atinge suma de mai sus (2,5 milioane de dolari – *n.r.*), ele vor fi sistate până când se va ajunge la o înțelegere". În acel moment, nivelul ultimei oferte propuse în mod oficial de România pentru stingerea tuturor litigiilor era de 2,5 milioane de dolari. Suedia solicitase însă achitarea a 19,3 milioane de dolari – sumă pe care a redus-o treptat, până la 11,6 milioane de dolari, în cursul tratativelor desfășurate în perioada 1960-1965.

Negocieri dificile și prelungite

După analizarea situației, negociatorii români au primit mandat din partea Prezidiului Permanent al CC al PCR să continue în luna aprilie 1968 tratativele cu Suedia. Aveau posibilitatea de a oferi o sumă maximă de 4,4 milioane de dolari pentru achitarea datoriilor Românei. Partea suedeză nu a fost de acord să-și micșoreze pretențiile financiare (11,6 milioane de dolari). Faptul a condus la prelungirea negocierilor dintre cele două state, fără să existe un termen-limită de finalizare a lor.

La sfârșitul anului 1981, România nu a mai avut fonduri valutare cu care să achite datoriile contractate în anii '70. Pentru a ieși din incapacitatea de plată, Nicolae Ceaușescu a solicitat ajutorul Fondului Monetar Internațional și al Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare. Intervențiile celor două instituții internaționale au permis ieșirea României din starea de colaps economic. În același timp, l-au convins în mod indirect pe Nicolae Ceaușescu să înceapă achitarea anticipată a datoriei externe a României, în valoare de 11 miliarde de dolari. Totodată, tratativele privind datoriile pe care România le avea față de Suedia au continuat fără nici un rezultat pozitiv.

În anul 1997, Mircea Ciumara – la acea vreme, ministru al Finanțelor – a trimis o scrisoare lui Erik Asbrink, ministrul suedez de Finanțe, prin care a încercat să reia negocierile pentru rezolvarea tuturor pretențiilor financiare dintre cele două state. Patru ani mai târziu, un alt ministru de Finanțe, Mihai Tănăsescu, a reușit să reînceapă tratativele pe aceeași temă. Astfel că la 19 iunie 2001 s-a stabilit un acord prin care România s-a angajat să achite Suediei suma de 120 de milioane de dolari, în patru rate egale, în contul datoriilor istorice acumulate. Acordul respectiv a fost urmat în ianuarie 2003 de semnarea unui document comun de premierii României și Suediei referitor la stingerea tuturor litigiilor financiare între cele două state prin achitarea de către România a sumei de 120 de milioane de dolari.

Dr Petre OPRIȘ

JURNALUL OMULUI SIMPLU

O EXCURSIE ÎN URSS

(Urmare din pag. I)

Eram cu o prietenă și ne uitam la „Întoarcerea fiului risipitor" a lui Rembrandt, când doi ruși s-au pus în fața noastră și ne-au blocat vederea. Ne-am tot întrebat ce să facem și până la urmă ne-am hotărât să le spunem ceva, în puținele cuvinte pe care le știam: „na pravo, na levo", adică „la stânga, la dreapta". Au fost drăguți și ne-au lăsat să admirăm în continuare tabloul. Tot umblând prin muzeu, am văzut, printr-o ușă întredeschisă, o lucrare a lui Michelangelo care nu era expusă pentru public. Am intrat în încăperea aceea, i-am spus supraveghetoarei că sunt artist plastic și pur și simplu am îmbrățișat lucrarea.

Mâncarea era extraordinară, rusoaicele găteau foarte bine. Erau mai bine aprovizionați decât noi pe toate zonele. Mi-am cumpărat atunci cărți de artă care în România nu se prea găseau. În piețele lor, rodiile se găseau așa, ca la noi cartofii. Am cumpărat un kilogram și jumătate de rodii și pentru acasă, iar sora mea era foarte mirată de fructele astea, pentru că nu văzuse niciodată rodii. Am simțit atunci că am ajuns în lumea mare, nu conta că mă aflam totuși în Est."

(a consemnat Irina MUNTEANU)

DIN BANCOTECA „EPOCII DE AUR"

Când uiți acasă fișele cu „prețioasele indicații"

(Urmare din pag. I)

Toate fiind, de fapt, locuri comune ale propagandei zilei. Cuminte și ascultător, Sandu a notat, cuvânt cu cuvânt, 12 pagini de indicații... pentru o pagină și jumătate de reportaj „în direct".

A urmat inevitabila întrebare a șefului:

– Ai ceva nelămuriri?

Sandu a ridicat spre șefuleț o privire plină de candoare:

– Cu ideile de bază, sunt în clar. Vorba e însă de unde iau bani de teren, fiindcă e 4 și jumătate, la casierie s-a închis, iar acasă nu am bani de-ajuns.

Șefulețul, cunoscut ca un „Titircă inimă rea" al redacției noastre, a oftat din rărunchi și s-a hotărât:

– Bine, să mergem la CEC să scot niște bani.

Zis și făcut! Au mers la CEC în Dorobanți, a scos șeful vreo 500, după care Sandu l-a privit cu ochi mirați și întrebători:

– Oare mi-or ajunge?

Învins în luptă dreaptă, șefișorul a mai scos 200.

A doua zi, același șefișor umpluse redacția cu laudele lui despre ce „ reportaj de atmosferă" o să transmită „omul nostru". Toată lumea aștepta cu sufletul la gură bomba de presă. Pe la vreo zece și jumătate, fetele de la „rețeaua locală" îl căutau de zor pe șefișor. La telefon era, firește, Sandu! Ca să facă mai mare impresie, șefulețul l-a luat în șagă:

– Cum stăm, Sandule? Ai și gătat de scris marfa? Le luăm maul ălora de la Scînteia?

Calm și meticulos, după cum îi era felul, Sandu i-a răspuns:

– În principiu, totul e OK. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost foarte mulțumit de rezultatele vizitei și ale întâlnirii cu oamenii muncii. A rostit o cuvântare care a fost îndelung aplaudată, cu fierbinte entuziasm de toți participanții.

A făcut apoi o mică pauză, a tras aer în piept și a reluat:

– Ar mai fi însă ceva: mi-am uitat acasă notițele cu indicațiile de la CC, așa că te rog să mi le mai dictezi o dată.

Sfârșit la propriu, dar și la figurat, șefișorul a scăpat receptorul din mână.

De prisos să mai spun de ce a doua zi Scînteia tineretului a publicat doar reportajul AGERPRES de la vizita de lucru!

Șerban CIONOFF

RATA DE VALEA BUJORULUI

Era o adevărată aventură în timpul regimului comunist să ajungi de la țară la oraș. Sau, mai bine spus, invers, pentru că niciodată nu era loc suficient în autobuzele la care oamenii se adunau buluc. Ruta Giurgiu-Valea Bujorului era întotdeuna supraaglomerată. Prima cursă spre oraș era cea destinată navetiștilor, care musai trebuia să ajungă la fabrica de textile „Dunăreana", la Șantierul Naval, la Întreprinderea de Construcții Mașini și Utilaje Grele (ICMUG) sau în diferite fabrici și uzine din oraș sau din județ. Șoferilor care intrau în tură la cursa de dis-de-dimineață nu le era deloc ușor. Se trezeau cu „noaptea-n cap" pentru ca la ora 4:00 să poată prelua călătorii de la stația Valea Bujorului. Îmbrăcați la patru ace, cu cravată, costum gri și cu șapcă inscripționată cu însemnele autobazei porneau la drum înainte de ivirea zorilor. În sate, pe ulițele principale, pe traseul autobuzelor, doar ici - colo se mai găsea câte o lumină „de veghe". Orbecăind prin întuneric, navetiștii se îndreptau către stațiile de autobuz luminându-și calea cu câte o lanternă. Deh, ce să-i faci! Rigorile comunismului îndemnau comunele la economie de electricitate! Victor Ciobanu era unul dintre șoferii Autobazei Giurgiu. Când unii colegi erau în concedii de odihnă sau medicale, cursele de la țară la oraș erau și mai multe. La ora 7:00, din Giurgiu pleca un nou autobuz cu destinația Valea Bujorului. Iar aventura zilnică debuta. De la casieria autogării, pasagerii își procurau bilete. Apoi, în mare grabă, se îndreptau spre rata potrivită. „Cursa de la ora 7:00 era oarecum mai lejeră", ne spune Victor Ciobanu. „La ora 11:00 nu mai era loc de aruncat un ac. Oamenii se înghesuiau, se împingeau unii pe alții, încercând să prindă un loc pe scaun. Cei mai puțin norocoși mergeau pe culoar, uneori într-un picior, atât de mare era aglomerația. Iar vara, chiar dacă mergeam cu toate geamurile deschise, abia se mai putea respira." Călătorii aveau adevărate strategii. Când întâlneau câte o cunoștință care reușise să prindă un loc pe scaun se bucurau nespus. Îi încredințau bagajele, de cele mai multe ori voluminoase. Alteori, copiii erau strecurați pe geamurile larg deschise pentru a prinde un loc pe scaun. Aceeași metodă era aplicată și pentru bagaje. În înghesuiala teribilă, părinții sau bunicii ajutau copiii să pătrundă prin mulțime, cât mai aproape de ușă.

Când din coate, se apropia și câte un bătrân: „Dați-mi voie, că sunt operat!". Unii, mai înțelegători, îi permiteau accesul. Alții nici nu voiau să audă. Așa că bietul bătrân se trezea de multe ori în mijlocul aglomerației, împins din toate părțile. „Nu mai împingeți, măi, taică, mă loviți!", spunea acesta din răsputeri. Dar mulțimea nici nu voia să audă! „Cel mai greu era să închid ușile. De foarte multe ori deschideam imediat ușa după ce se auzea câte un țipăt: «Au, mi-ai prins piciorul! Au, mâna mea! Stai, dom'le, că mi-a rămas sacoșa afară!». Încercam de 4-5 ori să închid ușile. Uneori, cei agățați pe scara autobuzului, văzând că nu mai au loc, renunțau și așteptau cursa următoare", își mai amintește Victor.

Scârțâind din toate încheieturile, autobuzul se îndrepta din nou spre Valea Bujorului. Parcurgând o bună „bucată" de drum, mai mult prin hârtoape, pe drumul pietruit ce „așeza" pasagerii de pe culoar la fiecare frânare, în satul Oncești călătorii puteau respira cât de cât: o parte din călători ajunseseră la destinație. Iar, dacă din stația cu pricina urcau doar câțiva călători, situația celor care aveau de mers până la „capăt de line" era mult îmbunătățită! Uneori, pe traseu, aveau nenorocul de a fi anunțați de șofer că trebuie să coboare un pic, în boarea de pe câmp: „S-a spart perna de aer! Încercăm să ajungem în primul sat. Dacă nu reușim, mergeți pe jos până la prima stație!".

Iarna, marea vale a Onceștiului le dădea bătăi de cap navetiștilor. De cele mai multe ori, zăpada depusă peste noapte forma o barieră de nepătruns. Cu mic, cu mare, oamenii dădeau o mână de ajutor. Înarmați cu lopeți, călătorii ajutau la deszăpezire. Alții „puneau umărul" la împinsul ratei, care musai trebuia să-i ducă la serviciu. Uneori frigul și nămeții îi determina să renunțe și să se îndrepte „în șir indian" spre tren. Numai navetist să nu fi fost!

Luminița CIOBANU

DIN ARHIVELE SECURITĂȚII

Ioan Groșan a refuzat să răspundă unei anchete literare de la Paris

Mai 1989
Declarație

Subsemnatul Groșan Ioan, referent de specialitate în cadrul UAP, am primit în urmă cu două săptămâni o scrisoare din Franța, de la scriitorul Nicolae Breban, în care mi se solicită să răspund la o anchetă literară, privind cultura română, anchetă realizată de revista Les temps modernes, care apare la Paris. Totodată, Nicolae Breban mă ruga să înmânez întrebările respective, în număr de cinci, scriitorilor Ștefan Augustin Doinaș, Mircea Dinescu, Ștefan Agopian, Andrei Pleșu, Gabriel Liiceanu, Mircea Cărtărescu, Ileana Mălăncioiu, Ioan Buduca, Nicolae Manolescu. Întrebările sunt următoarele:

1. Din compartimentele culturii vii, românești, care credeți că ar fi cel cu adevărat competitiv în planul culturii europene?

2. Credeți că e vina noastră că literatura română era prost sau deloc cunoscută (sau „fals" cunoscută) în străinătate, în Occident, și dacă da, din vina cui? În primul rând a noastră, a creatorilor din țară, a emigrației noatre, care a încercat poate o exagerată politizare a literaturii, sau, pur și simplu, a Occidentului?

3. Față de literaturile socialiste din jurul nostru, literatura noastră a pierdut, cel puțin o dată, ocazia de a se afirma: când credeți că a fost acel moment? În timpul stalinismului, în august 1968 (și anii liberalizării) sau azi?

4. Ce legătură credeți că există între literatură și politică? Există în România ultimelor decenii creatori de primă mână, școală onirică, suprarealistă, „estetizantă", textualistă etc., care nu conțin un mesaj social-politic direct, explicit; credeți că într-o țară din Europa centrală, comunistă, acești creatori, în ciuda nivelului înalt al operei lor, sunt simpli evazioniști?

5. În perioadele de criză (sau, dacă doriți, de ananghie, de catastrofă), credeți că un cetățean oarecare, chiar și un specialist de înaltă clasă, poate să se „îngroape" în etica propriului său profesionalism? Este aceasta, ca în cazul lui Noica, un semn al supraviețuirii profunde și universale al culturii noastre, sau doar o fugă, o imaturitate, o absență a experienței și identității civice?

Acestea sunt întrebările pe care, evident, nu le-am transmis, considerând că obiectul lor depășește un cadru strict literar și cultural, fără a face o bună propagandă culturii noastre în lume.

Ioan Groșan

Document din volumul: Cartea Albă a Securității, Istorii literare și artistice (1969-1989), București, Serviciul Român de Informații, 1996, p. 439

RADIOGRAFII CULINARE

Rețetă țigănească de vermut

Supărare mare era la noi în colectiv. La Alimentara din colțul străzii, care părea a fi arondată întreprinderii noastre, se adusese vin pelin. La sticle de un litru. Țiganii din blocul vecin magazinului se postaseră în ușă, cu cățel, cu purcel, pentru a cumpăra vin, pe care, conform obiceiului, aveau să-l vândă la suprapreț cu prima ocazie. Ion, un coleg de la Organizare care a trecut pe acolo, a văzut și a stabilit o strategie de luptă pentru ca și noi să ne putem achiziționa măcar câte două sticle. Cum a venit în birou a dat telefon șefei magazinului și i-a spus ce și cum, apoi au stabilit împreună înlăturarea inamicilor.

Cu ajutorul a trei colegi mai solizi și a unui milițian simpatic, colaborator la mai multe acțiuni similare, au fost înlăturați de la coadă toți copiii. Au rămas doar cinci țigani adulți, care au putut cumpăra doar câte două sticle de căciulă. Noi, cei veniți ulterior, am reușit să luăm vinul, dar, între timp, a sosit mașina cu brânză. Brânză minunată, calupuri mari, de câte două kilograme, chiar până la trei. Cum să mai ieși din magazine, când aveai această posibilitate, căzută ca o mană cerească pe capul nostru.

Problema multora era alta, de-a dreptul cumplită: nu aveau bani la ei! Rapid a trebuit să facem o strategie de a obține banii necesari fără a „părăsi incinta", vorba bancului cu fantoma. Ne cotrobăim prin buzunare, facem calcule – sau „calculelele" – și constatăm că ne trebuia o sumă destul de mare, ținând cont că fiecare dorea să ia măcar o bucată de brânză. Unul dintre colegii de la Modelărie, care răsese deja jumătate dintr-o sticlă de vin, cu fața îmbujorată, se oferă să meargă la birouri că facă rost de bani. Dar cum? Pentru că afară se făcuse o coadă atât de mare, încât nici vorbă să poți ieși. Superdeșteptului nostru coleg Ion de la „Orga" îi dădu prin cap că ar fi bine să iasă prin spatele magazinului, de unde avea să sară gardul direct la noi în întreprindere. Gardul? Era de patru metri! Nu, nu mergea strategia asta. Mi-a venit ideea să discut cu Florica, șefa magazinului, Dumnezeu să-i dea sănătate! și i-am zis: „Florico, fato! Dă-ne la fiecare, câți suntem de la noi, câte o bucată de brânză și trece-ne pe o hârtie. Când se termină balamucul, dai telefon, vin eu și-ți dau toți banii!". „Da, da ... dacă mă pârăște cineva?", zice femeia. „D-ai noștri?!", întreb eu uluită. „Nu, țiganii!" „Păi, ei nu iau brânză, așa că mai dă-le o sticlă cu vin și se car!", îi zice Ion.

... Așa a făcut Florica și am ieșit cu mari eforturi printre oamenii de la coadă, care au năvălit imediat în magazine, de-a valma. Au prăduit tot ce au putut cumpăra. La o oră, a dat telefon Florica și m-am dus să-i dau banii. Din magazin am plecat împreună cu o țigancă tânără, care-mi spunea cum trebuie să pun „peste un litru de vin pelin un pahar de sirop de căpșuni, o sută de votcă, d'aia slabă, și cam o jumătate de linguriță de sare de lămâie" ca să fac un fel de vermut. „Și-l dai vârsat, imediat, la banii de vermut! Zici că-i direct, înainte de pus la sticle! Cine te știe?"

Uite, domnule, cum se descurcă unii!

Veronica BECTAȘ

ARTICOLUL ZILEI

LA CEASUL DOINELOR...

Este un adevărat privilegiu să știi să te apropii, cu mintea și inima, de cântecul neamului tău; să știi că prin cântec poți cunoaște oameni și locuri, poți citi în cartea vremii, deschizând porțile istoriei.

Pentru că dintotdeauna noi aici ne-am însoțit cu cântecul. El a fost leagăn pentru speranțele maicilor noastre, tovarăș bun și nelipsit în momente de sărbătoare, îmbărbătare în clipe de grea cumpănă, cinstire pentru eroii neamului; din vremi și peste vremi, baladă pentru acest pământ.

Oameni aleși și minți luminate au arătat cu ani în urmă, importanța folclorului în făurirea unei culturi naționale. Într-o adevărată constelație, artiști de geniu au venit curând să confirme prin creația lor, în fața lumii și în fața vremii, acest mare adevăr.

Cu pasiune și dragoste, cu migală, cu acea mare răbdare a cercetătorului, generații de specialiști au adunat de-a lungul anilor în arhive materiale cu valoare inestimabilă; le-au studiat încercând să definească legitățile care guvernează creația populară, demonstrând marea bogăție, unitatea în diversitate a folclorului românesc.

Oameni aleși și minți luminate ne îndeamnă și azi să ne întoarcem mereu la izvoare. Urmând acest minunat îndemn, păstrând și continuând cele mai frumoase tradiții românești, interpreții de azi împletesc într-un cântec unic specificul fiecărei zone, aducând pe marea scenă a țării, cu glasul, cu acea părticică de suflet care înseamnă de fiecare dată contribuția artistului, mărturii peste timp ale devenirii noastre.

Acești oameni de talent, de cele mai diverse profesiuni, mulți dintre ei foarte tineri, ne invită după o zi de muncă, să poposim la ceasul doinelor... demonstrând prin întreaga lor activitate artistică viabilitatea creației noastre populare, amintindu-ne nouă și tuturor celor care ne ascultă că această podoabă de preț a culturii românești nu este doar document de arhivă, concertele și spectacolele, acele adevărate sărbători ale sufletului nostru, nu sunt doar reconstituire.

Folclorul este aici mereu tânăr, ca frunza verde.

Să poposim la ceasul doinelor... și să nu uităm că noi, chiar dacă suntem orășeni, de ieri sau de azi, chiar dacă zilnic mergem cu metroul spre locurile noastre de muncă, bucurându-ne de cuceririle de nebănuit ale minții omenești, să nu uităm că în lada de zestre a sufletului nostru, păstrăm fiecare o doină, o baladă, o ie românească.

Marioara MURĂRESCU
Flacăra, nr. 17/1989

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. I)

O va lua cu el de-a lungul acestui drum pe care cenușa tinde să se transforme în jăratic. Ana Maria, alias Ioana Olaru din „Refugii", dobândește o și mai mare complexitate din pricina rolului asumat. De fapt, în urma voinței testamentare a doctoriței Victoria Oprea, vrea și ea să-l regăsească pe Helgomar, și pentru asta are nevoie și de casetele lui Coman. Neîncrederea, suspiciunea alcătuind țesătura însăși a acestui univers, în loc să i-o poată spune direct, joacă un rol de femeie enigmatică, cu trecutul ferecat. Iubirea dintre cei doi trebuie să înfrunte toate piedicile negrului cotidian: suspiciunea, frica, umilințele, obiceiul de a te ascunde în tine – singurul refugiu fără risc –, complotul permanent al vulgarității și agresivității. Pericolele și grotescul înconjură din toate părțile, ca tot atâtea ape putrede, înveninate, mica insulă pe care se străduiesc să și-o prezerve: Andrei spre a-și săvârși metamorfoza, Ioana spre a-și spăla trecutul. Amândoi pentru a nu mai avea de ce să se întrebe: „Ce fel de ființe suntem?".

Monica Lovinescu, Pragul. Unde scurte V, București, Humanitas, 1995, p. 173-175

Familia Mircea Bârsan serbează azi un eveniment: căsătoria civilă a uneia dintre fiicele lor (Diana). Deși nunta va avea loc mâine la Hotelul „Belvedere", am participat și azi după-masă la o mică petrecere în apartamentul lor. Ne-am simțit foarte bine. Din păcate, în afară de „petrecerile cu gândul", alte feluri de petreceri nu mă atrag. De fapt, nu m-au atras niciodată; le-am suportat, și atâta tot.

Victor Felea, Jurnalul unui poet leneș. Ianuarie 1955 – martie 1993, Ediție îngrijită de Lidia Felea, București, Albatros, 2000, p. 725

N-am mai notat de mult în acest, hai să-i zicem, jurnal... Mi-e silă de tot... Pe 19 aprilie am felicitat-o pe Carmen prin intermediul unei telegrame... Am sperat (și mai sper!) într-un răspuns... Dar nimic! Mi-e silă de tot... Oare să nu mai găsesc pe cineva care ÎNTR-ADEVĂR să poată s-o înlocuiască? De 1 mai am fost la mare cu o brăileancă (ingineră, fată bună în general!) de care am fost foarte bucuros să mă despart la sfârșitul sejurului de patru zile... M-am tot săturat să mă mint... Că parcă n-ar fi de-ajuns minciuna zilnică atât de accentuată în care ne complacem...

Mâine seară plec la București pentru o perioadă ceva mai lungă... Să vedem ce-o mai fi...

Un detaliu demn de subliniat: la Olimp, spectacolul a fost aclamat de publicul studențesc prezent...

Adrian Fetecău, Jurnal nepublicat

DINAMO BUCUREȘTI A CUCERIT AL 26-LEA TITLU DE CAMPIOANĂ LA POLO

Într-o primăvară în care, la sporturi de echipă, bilanțul grupării din „Ștefan cel Mare" era zero, formația de polo pe apă, pregătită de antrenorul Dinu Popescu, reușea singurul titlu, al 26-lea din istorie. În acest fel, Dinamo își întărea titulatura de cea mai titrată echipă din România la această disciplină, după ce reușise în anii anteriori calificării în semifinalele și chiar în finalele Cupei Cupelor și a Cupei Campionilor. Principala adversară a „roș-albilor" nu a mai fost, la fel ca în ultimii ani, Crișul Oradea, care reușise să întrerupă seria de titluri dinamoviste cu trei ani în urmă. De această dată, Steaua s-a ținut scai în sezonul regulat, însă dinamoviștii și-au asigurat matematic titlul cu două turnee finale înainte de finiș. Unul dintre artizanii succesului de atunci, Vlad Hagiu, printre cei mai mari poloiști ai României din istorie, își amintește că Dinamo a câștigat de o manieră entuziasmantă. „Fuseserăm campioni și cu un an înainte, o dată cu venirea la conducerea tehnică a antrenorului Dinu Popescu. La începutul sezonului a fost destul de dificil, Steaua se întărise, Crișul și Rapid doreau să ne încurce, ce mai, a fost greu. Dar, ușor, ușor, ne-am detașat și, din ce îmi amintesc, am cucerit titlul cu 13 puncte avans în fața Stelei, un lucru greu de realizat în acele vremuri,

Dinamo București a dominat campionatul de polo cu numărul 26 de o manieră categorică

având în vedere valorile echipelor. Cel mai mare atu al nostru a fost Dinu Popescu, un antrenor care ne-a redat plăcerea de a juca polo. Un profesionist desăvârșit, o mentalitate nouă. Un singur exemplu aș vrea să dau: cum în acele vremuri era mare restricție la curent, Dinu Popescu reușea să obțină aprobare nu știu de unde pentru a ne putea antrena la piscina Dinamo până după ora 22:00 seara, un lucru greu de crezut pe atunci. Acest lucru a contat enorm pentru noi", a declarat actualul tehnician al echipei Steaua și fost selecționer al națională. Hagiu a mai adăugat: „Adevărul că aveam o echipă puternică, Cătălin Moiceanu, Ardeleanu, portarul Diaconu și ceilalți coechipieri, era greu să ne bată cineva. Conta foarte mult și prezența publicului, bazinele erau pline, indiferent că se juca la București, Cluj-Napoca sau Oradea. La Floreasca era altceva, bazinul arăta foarte bine, era plin în permanență. Acum a ajuns o ruină. Au fost ani frumoși pentru polo-ul românesc, cu finale europene și cu medalia de argint cucerită de echipa națională la Campionatele Europene, cea mai mare performanță din istorie".

Recompensă, un calorifer

Cum echipa de polo a fost singura secție de sporturi care a reușit un titlu național, conducerea de atunci a clubului se mai liniștise. „Într-adevăr, erau vremuri în care lupta cu Steaua la nivel de titluri conta cel mai mult. Atunci noi am luat toate onorurile, probabil", a mai spus Hagiu. Referitor la partea financiară, fostul mare internațional a scos în evidență un fapt care se petrecea frecvent în acei ani, anume se plătea în funcție de pilele avute. „Recompensă am primit câte un calorifer, dar asta oficial. În schimb, neoficial, mai mulți colegi care aveau părinți în înalta nomenclatură au primit și bani. Și nu puțini. Dar tătăl meu era arhitect, eu nu intram în această categorie. La fel și Cătălin Moiceanu. Dar astea erau vremurile și influențele. Băieții și-au făcut treaba totuși, am fost un grup. Păcat de separatismele când a venit vorba despre recompense. Dar până la urmă ne-am scos și noi, cum se spune. Tot cu ajutorul lui Dinu Popescu, care a reușit să obțină aprobări pentru televizoare color și alte bunuri, de care am putut beneficia", a încheiat Vlad Hagiu.

Daniel STAN

LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI

Alegeri pentru deputați în Consiliul Popular din Dâmbovița

Decret al Consiliului de Stat privind stabilirea datei și confirmarea Comisiei electorale pentru alegerea unor deputați în Consiliul popular al județului Dâmbovița.

Întrucât în circumscripțiile electorale nr. 27, 38 și 98 din județul Dâmbovița au devenit vacante locurile de deputați în consiliul popular județean, în temeiul art. 14 și 26 din legea electorală a Republicii Socialiste România nr. 67/1974, Consiliul de Stat al Republicii Socialiste România decretează:

Art. 1 - Se stabilește data de 25 iunie 1989 pentru alegerea unor deputați în Consiliul popular al județului Dâmbovița, în circumscripțiile electorale nr. 27, 38 și 98.

Art. 2 - Pentru alegerea unor deputați în Consiliul popular al județului Dâmbovița se confirmă comisia electorală județeană în componența prevăzută în anexă, care face parte integrantă din prezentul decret.

Nicolae Ceaușescu
Președintele RSR

Monitorul Oficial, 6 mai 1989

tv 6 mai 1989

13:00 Telex
13:05 La sfârșit de săptămână
Drag îmi e să cânt, să joc! Melodii populare cu: Ștefania Stere, Vasile Crișan, Viorica Mira, Anton Achiței, Elena Crețan
Ctitoriile muncii. Însemnări de Marilena Rotaru
Desene animate
În studio: Orchestra Simfonică a Radioteleviziunii Române. Dirijor Paul Popescu
Sub flamuri de partid. Versuri, Recită actorii: Cornelia Pavlovici și Eusebiu Ștefănescu
Telesport
Din Filmoteca de aur tv
Autograf muzical: Stela Enache
14:45 Săptămâna politică
15:00 Închiderea programului
19:20 Sub tricolor, sub roșu steag
Versuri patriotice, revoluționare
Redactor Viorel Grecu
19:35 Teleenciclopedia
Redactori: Cornelia Rădulescu, Ioan Ionel
20:05 Ani fericiți. Muzică ușoară românească
20:25 Film artistic
Ultimul meci
Producție a studiourilor cehoslovace
Premieră tv
Cu: Marek Vasut, Eliska Balzerova, Josef Nedorost, Ferdinand Krůta, Josef Vinklár, Pável Novy, Jana Krausová, Evelina Steimarová, Cestmir Randa, Robert Vrchota, Karel Hermánek, W. Kowalski
Regia Jaroslav Soukup
22:00 Telejurnal
22:30 Romanțe și melodii îndrăgite
Redactor Florentina Satmari
22:30 Închiderea programului

AICI RADIO EUROPA LIBERĂ!

38 de cazuri de SIDA în România

Potrivit primei cărți despre SIDA, publicate în România, sunt 38 de cazuri de SIDA în țară. Cinci pacienți au murit deja. Noi reglementări și măsuri de prevenire a răspândirii bolii au fost luate.

O carte românească, intitulată „Virusul Imuno-Deficienței Umane HIV", scrisă de profesorul Ludovic Păun, șeful Clinicii de Boli Infecțioase și Tropicale de la Spitalul Dr V. Babeș din București a ajuns de curând în Vest. Publicată de Editura Medicală din București, la sfârșitul anului 1988, această carte este prima despre subiectul HIV din literatura medicală din România.

Unsprezece capitole ale cărții abordează locul SIDA printre ale boli care afectează sistemul imunitar, cauzele infecției cu HIV, cum se dezvoltă boala, cum se răspândește în cadrul unei populații, simptomele infecției cu HIV, simptome deosebite la sugari și la copii, diagnoza, stadiul actual al dezvoltării tratamentului și faptul că nu este posibilă vaccinarea împotriva acestei boli. Toate aceste capitole includ o informație detaliată, bazată pe statistici internaționale disponibile la OMS.

Doar ultimul, cel de-al doisprezecelea capitol al cărții, vorbește despre situația din România. Abordează formele pe care le-a luat și grupurile de risc, rezultatele la care au ajuns testele anti-HIV pe diferite grupuri și măsurile luate pentru a preveni răspândirea SIDA.

Cartea pretinde că, la 12 iulie 1988, 38 de cazuri de SIDA au fost înregistrate și că cinci bolnavi au murit. Primele două cazuri de SIDA din România au fost raportate în ianuarie 1987. Patru luni mai târziu, la 26 mai 1987, România a recunoscut existența a 15 cazuri, inclusiv a două morți. Apoi, în paisprezece luni, până în iulie 1988, numărul cazurilor de SIDA s-au dublat în România. Din 12 iulie 1988, nici o informație nouă nu a mai fost făcută publică.

Potrivit lui Păun, printre cele 38 de cazuri se numără un homosexual, un bisexual, șase heterosexuali (dintre care cinci au murit), opt purtători ai virusului (între care doi homosexuali, doi pacienți cu dializă și patru heterosexuali) și 22 de cazuri în care purtătorii nu manifestau încă simptomele SIDA. Printre aceștia se aflau opt hemofilici, un pacient cu dializă, un donator de sânge, patru persoane care au intrat în contact cu pacienți infectați cu SIDA, o persoană care a avut relații sexuale cu un student străin infectat și șapte studenți străini.

Aceste cazuri au fost depistate în urma testării a 8.337 de persoane. Dintre 996 de donatori de sânge a fost găsită o persoană infestată cu HIV. Din 234 de pacienți care au făcut dializă, trei aveau SIDA; din 56 de hemofilici, opt au fost descoperiți ca fiind infectați cu HIV; din 124 de homosexuali, unul era infectat; nu a fost descoperit nici un caz printre cei 160 de soldați testați și nici printre cei 246 de pacienți sănătoși care călătoreau peste granițe; analizele a 325 de oameni care au fost bolnavi sau pe care autoritățile i-au suspectat de SIDA sau care au intrat în contact cu pacienți cu SIDA au relevat 18 cazuri de infectare; dintre cei 6.196 de studenți români, șapte aveau SIDA.

Este remarcabil că România a admis pentru prima dată existența unui număr de homosexuali. Homosexualitatea este un tabu în România, o crimă care se pedepsește cu cinci ani de închisoare. Măsuri represive asupra homosexualilor au fost raportate de Verzii din Germania de Vest și de Amnesty International. Un raid al poliției asupra homosexualilor din Arad se pare că s-a soldat cu arestarea a șaizeci de homosexuali, dintre care unii au fost bătuți de miliție, pentru a obține informații și despre alți homosexuali. Este, de asemenea, interesant de notat că cel mai mare grup supus testului este cel al studenților străini: se spune că cei șapte studenți infectați cu HIV erau africani.

Păun a descris măsurile de prevenție și legile în vederea combaterii bolii și instrucțiunile date de Ministerul Român al Sănătății și de Inspectoratul de Stat al Sănătății. Acestea constituie primele măsuri preventive luate împotriva bolii în România. Numele prostituatelor, ale homosexualilor și ale celor care suferă de boli venerice au fost înregistrate de clinici. Au fost înregistrate, de asemenea, numele celor care s-au întors din străinătate, în special din țări unde Ministerul Român al Sănătății consideră că există mai multe riscuri de infectare (Țările nu au fost numite). Potrivit lui Păun, metodele care controlează răspândirea SIDA au fost descrise în Reglementările Ministerului Sănătății din 31 martie 1979. Aceste reglementări nu au fost nici ele reproduse în carte.

Cea de-a doua metodă de prevenire a SIDA, programată în România, constă în testarea donatorilor de sânge, a femeilor însărcinate și a celor care vor să se căsătorească. Păun a spus că testele de sânge „vor începe îndată ce instrumentele necesare vor fi disponibile, la o dată ce va fi stabilită de Ministerul Sănătății din România". În mod clar, nu este posibil ca aceste măsuri să fie introduse deocamdată.

Ce-a de-a treia măsură prevede educația pentru sănătate a populației, prin intermediul broșurilor. Instrucțiunile menționează nevoia de a introduce ore de educație sexuală și depre boli venerice la liceu și în instituțiile pentru tineret.

Carmen Pompey
Radio Europa Liberă (München) - Raport al secției de cercetare, condusă de dr M. Shafir. Document din „Arhiva 1989", Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
(Traducere din limba engleză de Eliza DUMITRESCU)

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

Telefonul public din Bălțătești, „pușculița" PTT

Oficiul PTT Bălțătești funcționează „ceas". Are un colectiv de muncă relativ mic, realizările sunt substanțiale, și aceasta se datorează în bună măsură tov. Vițelaru Iosif, dirigintele Oficiului. Preocuparea, perseverența completată cu o îndelungată experiență își spun cuvântul.

Pe carnețelul tovarășului Vițelaru sunt multe probleme, dar una dintre ele îl preocupă în mod deosebit: telefoanele (cele particulare sau „telefoanele automate") – amplasate la îndemână – care ar trebui să funcționeze cu introducerea fiselor de 1 leu sau de 3 lei. De introdus e ușor, dar de venit tonul e mai greu. Tov. Vițelaru face bon la Tg. Neamț să vină electromecanicul, care de cele mai multe ori le repară în așa fel, încât rămân tot stricate, astfel că s-a născut și o epigramă:

S-au dus 3 lei – fără de ton
Și te-ntrebi: oare de ce?
E aparat de telefon
Sau „Pușculiță PTT"?

Ion Păduraru – pentru confirmare.
Ion V. Marin – activist sindical.
Curant în stațiunea Bălțătești.
Adresa: București,
Str. 13 Decembrie nr. 25
Flacăra, nr. 18/1989

●●●

Sala mare a principalului așezământ cultural din Rădăuți devenise neîncăpătoare. Mulți dintre cei care intenționau să asiste la ceea ce se întâmpla rămâneseră pe dinafară. Au așteptat însă până ce ușile instituției s-au redeschis, aflând sentința pronunțată de oameni ai legii. Este vorba, după cum lesne se înțelege, de un proces public. Un proces cu câțiva infractori înrăiți, acuzați (în dosare diferite) pentru fapte grave, care au indignat opinia publică rădăuțeană. Trei dintre cazurile aflate pe rol, la care ne vom referi (în total au fost 5), sunt asemănătoare. Ne-am oprit la ele în intenția de a le reaminti că... trândăvia se înfrățește cu infracțiunea.

Vasile Bozu și Dumitru Cobzaru băteau trotuarele Rădăuțiului zile întregi. Dacă nu erau văzuți înseamnă că făcuseră rost de ceva bani și stăteau prin restaurante. Nu munceau nicăieri, aveau o comportare reprobabilă în familie și în societate. Fuseseră sancționați de mai multe ori cu închisoare contravențională. Într-o seară au consumat o cantitate apreciabilă de alcool, după care au atacat mișelește un cetățean din comuna Horodnic, care se deplasa cu bicicleta spre domiciliu. L-au lovit cu brutalitate până ce omul a rămas în nesimțire, după care i-au luat din portmoneu 120 de lei (atât avea la el), un cuțit și o pâine de pe portbagajul bicicletei. Dezlănțuiți, din cauza băuturii, iresponsabilii au atacat, apoi, doi tineri, cunoscuți de-ai lor, pe care i-au lovit cu pumnii și cuțitul.

În 1983, Ioan Semeniuc a mai fost condamnat pentru furt în paguba avutului particular. Tot în 1983 – la 5 ani închisoare pentru tâlhărie. Pedepsele au fost însă amnistiate. După eliberare din penitenciar a lucrat, sporadic, la o cooperativă meșteșugărească. Lipsea nemotivat de la serviciu, avea comportări necorespunzătoare. Deși absolvent a 12 clase, în ultima perioadă nu mai lucra nicăieri, trăind din expediente, fiind preocupat de săvârșirea unor fapte antisociale, de obținerea unor venituri fără trudă. În una dintre zile, acest ins lipsit de scrupule a smuls o sacoșă din mâinile unei bătrâne și a fugit. Victima a început să strige după ajutor, alertând mai mulți oameni care l-au prins pe tâlhar, predându-l Miliției.

Constantin Corneliu Simionovici, absolvent de liceu, căsătorit, tatăl a doi copii, prefera să piardă vremea prin localurile publice rădăuțene, evitând să lucreze cinstit în vreo unitate. A mai fost condamnat de două ori în 1986, dar a beneficiat de amnistie. Nu a învățat însă nimic din lecția primită atunci. Pofta de câștig ilicit l-a determinat să atace un om, pentru a-i lua cu forță o brățară de aur. Nu a reușit acest lucru, deși l-a lovit cu duritate, pentru că victima ascunsese bine obiectul râvnit. Strădaniile lui au fost zadarnice, alegându-se doar cu o altă... „brățară", cea cu care i s-au încătușat mâinile hrăpărețe.

Trei cazuri, o singură concluzie. Infractorii la care ne-am referit au putere de muncă, sunt calificați în diferite meserii, pe care le-au practicat foarte puțin timp. Ce i-a determi
să comită asemenea abateri grav... Am solicitat, în acest sens, părerea tovarășului Mircea Rusu, judecător, președintele completului de judecată: „Concluzia este aceeași pentru toate trei cazurile: alcoolul consumat peste măsură, lipsa de ocupație și carențele din educația lor i-au adus pe cei patru inși pe banca acuzării. Or, drumul leneviei și al desfrâului se oprește, de obicei, în detenție".

Emiterea sentințelor

Când instanța s-a restrâns pentru deliberare, în sală s-a lăsat liniște deplină. Oamenii așteptau nerăbdători pronunțarea sentințelor. Acestea au fost aspre, dar meritate. În numele legii, Vasile Bozu și Dumitru Cobzaru au fost condamnați la câte 7 ani închisoare, pentru tâlhărie (ei fii. cercetați și pentru tentativă de omor, întrucât, prin lovirea celor doi tineri despre care vorbeam la început, au pus în pericol viața unuia dintre ei), Ioan Semeniuc – la 6 ani închisoare, iar Constantin-Corneliu Simionovici – la 3 ani și 6 luni închisoare.

Lecția trebuie învățată

Fără a mai comenta faptele celor în cauză (lucru făcut, pe larg, de opinia publică rădăuțeană), reproducem, ca o concluzie finală la cele spuse până aici, opinia tovarășului Vasile Mano... ci, procurorul-șef al Procuraturii Locale Rădăuți: „În orașul nostru, unde trăiesc și muncesc oameni vrednici și gospodari, mai există și alți tineri de teapa celor la care v-ați referit. Nu sunt mulți la număr. Dar faptul că nu muncesc nicăieri, că sprijină barurile unor unități de alimentație publică ridică un semn de întrebare. Lecția primită de cei patru inculpați judecați public trebuie bine învățată de aceștia. Pentru ca să devină, cât mai grabnic, utili societății".

Mircea SFICHI
Zori noi, jud. Suceava, nr. 12.309 din 1989

anunțuri

VÂNZĂRI

Vând Trabant 601, an fabricație 1984 ; piese de schimb Oltcit, bară față, aripă stângă, capotă motor, instalație hycomat Trabant.

Vând dormitor studio, fotolii, vitrină, comode, dulap, dormitor Bidermayer, bibliotecă, sufragerie nuc simplă.

Aragaz, patine, motor vechi Trabant, geamantane piele, lână saltea, uscător păr, televizor Telefunken, frigider Bosch, magnetofon Philips, elemenți calorifer, bicicletă pliantă, covoare, serviciu masă, pendulă, îmbrăcăminte, gulere blană, studio.

Vând cameră de zi pentru tineret, mobilă de bucătărie, aragaz cu trei ochiuri, frigider, obiecte casnice.

Vând apartament două camere, decomandat, etaj șapte, Colentina.

CUMPĂRĂRI

Cumpăr dublu radiocasetofon, boxe detașabile, marcă deosebită, numai sigilat.

Cumpăr vază mică Galle, porțelanuri, rame fotografii, tavă. Numai seara.

Cumpăr fototapet, radiocasetofon sau Electrica 302 folosit, frigider, butelie aragaz și boxe auto.

Cumpăr Lada sau Dacia 1310 nouă, apartament Bucureștii Noi și orgă.

Cumpăr baterie acumulator 6 V/8 până la 16 Ah pentru CZ 250.

Cumpăr Mercedes benzină, orice stare, piese motor Mercedes 300 D.

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU

Familie intelectuali căutăm urgent persoană cu experiență pentru îngrijire copil de 11 luni, zona Drumul Taberei – Tricodava.

Căutăm femeie internă pentru ajutor menaj. Așteptăm provincia.

DIN PRESA EXILULUI

Știri din și despre România

Toți cetățenii României sunt obligați să presteze ore de muncă patriotică. Orele sunt calculate de Sfaturile populare (primăriile) în funcție de situația familială, starea sănătății (gradul de infirmitate) și funcția deținută în partid.

●●●

„Situația drepturilor omului în România este gravă și nu se întrevede nici o ameliorare", apreciază asistentul Secretarului de Stat american Richard Schifter în raportul Departamentului de Stat cu privire la situația drepturilor omului în lume.

Adevărul (Israel), mai 1989
Articol primit prin bunăvoința doamnei Ditza Goshen, coordonatoare a Centrului de Studiu și Cercetare a Istoriei Evreilor din România de la Universitatea Ebraică din Ierusalim

amintiri

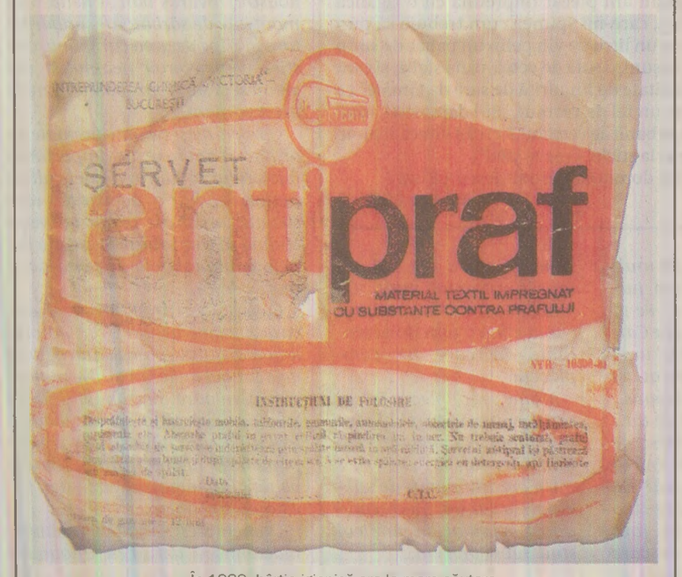

În 1989, hârtia igienică era la mare căutare.
În schimb, în magazine aveai ocazia să găsești... șervet antipraf

vremea

Vremea a fost în general instabilă, iar cerul mai mult noros. Precipitațiile, sub formă de ploaie, mai ales cu caracter de aversă, au căzut temporar în nordul, vestul, nord-vestul, sudul și sud-estul țării, îndeosebi în cea de-a doua parte a zilei, cu o frecvență mai mare în estul teritoriului și în zonele de deal și de munte.

Vântul a suflat slab până la moderat, cu intensificări la munte și în est cu viteze de până la 55 km/oră. Temperaturile maxime au înregistrat o scădere în nordul și în nord-vestul țării, unde au fost cuprinse între 14 și 18 grade.

În celelalte zone s-au situat între 16 și 24 de grade, iar cele minime au fost cuprinse între 4 și 12 grade. Izolat s-a semnalat grindină.

În Capitala țării, vremea a fost ușor instabilă, cu cerul temporar noros. Pe parcursul zilei, temperatura maximă a fost de 20 de grade, iar cea minimă a fost cuprinsă între 7 și 9 grade.

Clarobscur

ORIZONTAL: 1) Deține multe titluri de împrumut. 2) Aripa protectoare a legii. 3) Director muzical – Respectă codul bunelor maniere. 4) Specific pentru omul cavernelor – Rzultat la sondaj. 5) Negustor de modă veche – Pregătit după rețetă. 6) Valoare de întrebuințare – Evidență la disc – Salutare în ultimă instanță. 7) Deschidere... tăioasă – Diviziune a coroanei. 8) Factor de corecție (liv.) – Prezent la repetiție. 9) Servire la botul calului – Înregistrat la lumina lunii. 10) E ceva de neînțeles.

VERTICAL: 1) Loc de casă la țară. 2) Bazele teoriei probabilităților (sg.) – Auxiliar al existenței. 3) Numitor... comun – Extras la cariere. 4) Perle scrise! – Probe sportive de dublu mixt! (sg.). 5) Situație de-a dreptul infernală – Înregistrate în plus! – Valută forte. 6) Vinul compromis de toamnă – Lovituri care scutură plăci turnante. 8) Pirat al aerului (condamnat la moarte prin împușcare) – Penele mari! 9) Indispensabil de uz curent. 10) Sală de așteptare.

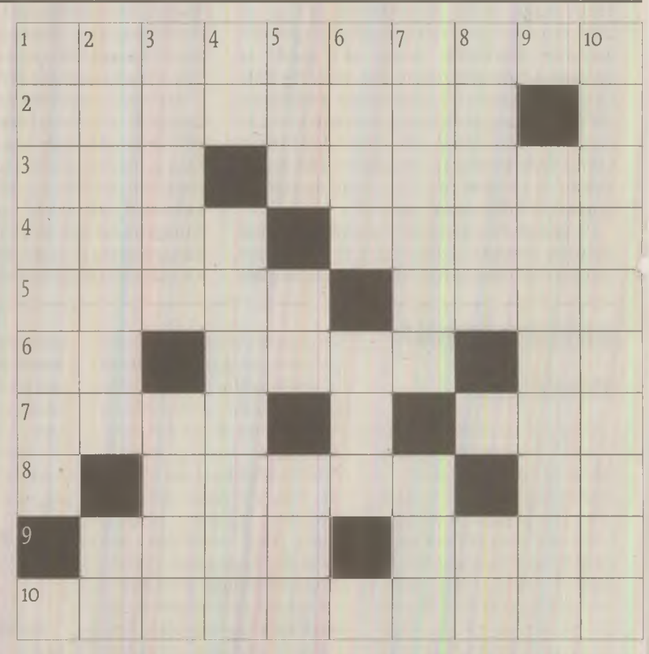

Dicționar EIA — Revista Rebus nr. 8/1989

Scînteia JURNALUL ROMÂNIEI 1989 - ACUM DOUĂZECI DE ANI

Director: Marius Tucă Editori: Lavinia Betea (șef secție Istorie recentă), Cristina Diac, Florin Mihai, Ilarion Țiu, Alexandra Zotta (redactori secția Istorie recentă) Design: Bianca Felea Redacția: Monalise Hihn, Șerban Cionoff, Dr Petre Opriș, Irina Munteanu, Luminița Ciobanu, Veronica Bectaș, Eliza Dumitrescu, Adela Cristina Teodorescu, Roxana Vintilă Fotografii: AFP/MEDIAFAX Ilustrație: Mihai Stănescu Telefon: 021 318 20 37 e-mail: istorie.recenta@jurnalul.ro
Layout: Olguța Cîrlan Procesare imagine: Ileana Caloteasa, Robert Tătaru, Răzvan Tucă Corectură: Corina Ialgoczi, Daniela Ionescu, Emanuela Bargan, Mihaela Coaje Tiparul executat la: Tipografia INTACT

Pagini realizate cu sprijinul AGERPRES Agenția Națională de Presă AGERPRES